

Sygn. akt III Ca 1769/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędziowie: SO Lucyna Morys - Magiera

SO Anna Hajda (spr.)

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2015 r. na rozprawie sprawy

z wniosku M. F. (F.)

z udziałem J. L.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 18 sierpnia 2014 r., sygn. akt I Ns 267/11

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 3 o tyle, że termin płatności zasądzonej w nim dopłaty oznaczyć do dnia 18 sierpnia 2015 r.;**
- 2. oddalić apelację w pozostałej części;**
- 3. oddalić wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie na jej rzecz od uczestnika postępowania zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. F. wniosła o podział majątku wspólnego po rozwiązaniu jej małżeństwa przez rozwód z J. L.. Wnioskodawczyni zgłosiła, że w skład majątku wspólnego wchodziło spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu w R. przy ul. (...) i ruchomości. Wnioskodawczyni wnosiła o podział przez przyznanie własnościowego prawa i ruchomości uczestnikowi ze splatą na rzecz wnioskodawczyni.

Uczestnik postępowania podniósł, że zainteresowanym przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu przy ul. (...) a nie prawo własnościowe. Uczestnik zarzucił wnioskodawczyni, że chciał razem z nią przekształcić lokatorskie prawo w prawo własnościowe, ale wnioskodawczyni nie podjęła współpracy i z tego powodu szansa na przekształcenie tego prawa przepadła i prawo ma mniejszą wartość niż zgłasza wnioskodawczyni, czyli mniejszą niż 150.000zł. Uczestnik podnosił, że nie jest w stanie spłacić wnioskodawczyni, bo jest emerytem, płaci na jej rzecz alimenty. Poza

tym w skład majątku wspólnego wchodzi jeszcze komputer, monitor, drukarka i głośniki, które wnioskodawczyni zabrała.

Postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Rybniku w punkcie pierwszym ustalił, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych, których wspólność majątkowa małżeńska ustała z dniem 13 kwietnia 2010 r. na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 22 marca 2010 r. sygn. akt II RC 1924/09 wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w R. przy ulicy (...) wraz z wkładem mieszkaniowym o wartości 113.000,00 zł, samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...) o wartości 1.620 zł, ruchomości o łącznej wartości 4415,50 zł szczegółowo wskazane w tym punkcie oznaczone literą C w podpunktach od 1 do 50 oraz wierzytelność z tytułu wkładu w Kasie Zapomogowo – Pożyczkowej przy KWK (...) o wartości 1.251,55 zł. W punkcie drugim orzeczenia dokonał Sąd I instancji podziału majątku wspólnego zainteresowanych w ten sposób, iż: wnioskodawczyni M. F. przyznać składniki majątku wspólnego opisane w punkcie 1 litera C ppkt od 44 do 50 o łącznej wartości 410,00 zł, a uczestnikowi J. L. przyznać składniki majątku wspólnego opisane w punkcie 1 litery A, B, D oraz C ppkt od 1 do 43 o łącznej wartości 119.812,05 zł. W punkcie trzecim zasądzono od uczestnika J. L. na rzecz wnioskodawczyni M. F. kwotę 59.701,03 zł. Nadto w orzeczeniu zawarto rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania i nieuiszczonych kosztów sądowych.

Podstawa tej treści rozstrzygnięcia było ustalenie przez Sąd Rejonowy, że zainteresowani M. F. i J. L. zawarli związek małżeński w dniu 28 października 1978 roku. Małżeństwo zainteresowanych zostało prawomocnie rozwiązane przez rozwód w dniu 13 kwietnia 2010 roku. W trakcie małżeństwa zainteresowani nabyli ruchomości wskazane w sentencji postanowienia.

Małżonkom przysługiwało lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu w R. przy ul. (...), którego stronami zostali w trakcie trwania małżeństwa. Członkiem spółdzielni w chwili ustania wspólności był uczestnik J. L.. Wartość prawa własności takiego lokalu na rynku nieruchomości wynosiła 161.000zł według stanu na dzień 30 kwietnia 2014r. Wartość wkładu mieszkaniowego dla lokalu w budynku przy ul. (...) w R. stanowiła 70% wartości prawa własności takiego samego lokalu czyli 113.000zł. Uczestnik J. L. miał zgromadzone środki w kasie zapomogowo-pożyczkowej KWK (...) w kwocie 6351,55 zł według stanu na dzień ustania wspólności małżeńskiej. Uczestnik miał również dług w tej kasie w wysokości 5100zł.

Uczestnik otrzymuje emeryturę 3.911,26zł brutto i 2.504,25zł netto. Z emerytury potrącane są mu alimenty na rzecz uczestniczki w kwocie 700zł.

Uczestnik nabył akcje (...) S.A. w J.. Nabył je 30 grudnia 2011 roku po ustaniu wspólności małżeńskiej. Prawo nabycia akcji również powstało po ustaniu wspólności małżeńskiej tj. 8 października 2011r.

W tak ustalonym stanie faktycznym zważył Sąd Rejonowy, że zgodnie z art. 46 krio oraz 567 § 3 k.p.c. w sprawie o podział majątku wspólnego sąd stosuje przepisy o dziale spadku, w tym także art. 684 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ustala skład i wartość majątku wspólnego ulegającego podziałowi.

Na podstawie przesłuchania stron oraz oświadczenia uczestnika i pełnomocnika wnioskodawczyni, złożonych na ostatniej rozprawie 18 sierpnia 2014 roku ustalono ruchomości należące do majątku wspólnego, które nie uległy zbyciu ani zniszczeniu po ustaniu wspólności i ustalono, które ruchomości są w posiadaniu wnioskodawczyni, a które uczestnika. Dokonano podziału tych ruchomości według stanu posiadania w chwili zamknięcia rozprawy.

Przyjęto również, że spółdzielcze lokatorskie prawo wchodziło w skład majątku wspólnego.

Ustalono, że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność uczestnika z tytułu środków zgromadzonych w kasie zapomogowo-pożyczkowej KWK (...) ponieważ z pisma KWK (...), będącej pracodawcą uczestnika, wynikało, że środki te były gromadzone w czasie małżeństwa, a w chwili ustania wspólności majątkowej wierzytelność wynosiła 6.351,55zł. Od tej wartości odjęto dług uczestnika w tej samej kasie w wysokości 5.100 zł na dzień ustania wspólności małżeńskiej ponieważ dług ten powstał również w trakcie trwania małżeństwa. Nie ustalono, by w skład majątku

wspólnego wchodziły akcje (...) S.A. w J. bowiem uczestnik nabył je po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Także prawo nabycia tych akcji powstało po tej dacie. Akcje nie mogły wejść do majątku wspólnego.

Ustalono, że wnioskodawczyni nabyła składniki majątku wspólnego o wartości 410zł a uczestnik nabył składniki majątku wspólnego o wartości 119.812,05zł. Jako, że każdy zainteresowany powinien otrzymać środki o wartości 60.111,02zł zgodnie z równym podziałem majątku wynikającym z art. 43§1 krio, zasądzono dopłatę od uczestnika J. L. na rzecz wnioskodawczyni M. F. w wysokości 59.701,03zł tytułem wyrównania jej udziału.

Nie rozłożono tej dopłaty na raty ani nie odroczone terminu zapłaty dopłaty, gdyż nie jest to kwota, której uczestnik, osiągający emeryturę w kwocie 1.800zł, po potrąceniu raty alimentów na rzecz wnioskodawczyni, nie jest w stanie ponieść. Istotne przy takiej ocenie było i to, że wnioskodawczyni przysługuje prawo zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych z majątku wspólnego. We wspólnym mieszkaniu mieszka cały czas uczestnik. Dlatego wnioskodawczyni przysługuje spłata realna, która pozwoli zaspokoić jej potrzeby mieszkaniowe.

Nadto rozliczono koszty postępowania poniesione w sprawie.

Z wyżej wskazanym orzeczeniem nie zgodził się uczestnik postępowania wywodząc apelację i zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej określenia sposobu spłaty na rzecz wnioskodawczyni. Skarżący zarzucił istotną sprzeczność ustaleń Sądu z treścią dowodów zebranych w sprawie i w efekcie naruszenie treści art. 212 § 3 kpc poprzez jego niezastosowanie. W oparciu o tak sformułowany zarzut uczestnik postępowania domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia w punkcie trzecim poprzez określenie, że zasądzona na rzecz wnioskodawczyni spłata w wysokości 59.701,03 złote płatna będzie w pięciu rocznych ratach, przy czym pierwsza wynosić będzie 11.701,03 złote, zaś kolejne cztery będą wynosić 12.000,00 złotych, kolejne raty będą płatne do dnia 31 grudnia, przy czym pierwsza rata płatna będzie do dnia 31 grudnia w roku, w którym uprawomocni się postanowienie kończące postępowanie w sprawie.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni domagała się jej oddalenia oraz zasądzenia na swoją rzecz od skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania odniosła skutek, jednakże w nieznacznym zakresie.

Zgodnie z treścią art. 212 § 3 k.c. jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, Sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Dokonując oceny wniosku uczestnika postępowania w przedmiocie rozłożenia należnej wnioskodawczyni dopłaty na raty należy wziąć pod uwagę z jednej strony możliwości majątkowe i finansowe skarżącego, z drugiej zaś strony uzasadniony interes wnioskodawczyni. Nie można także tracić z pola widzenia faktu, iż postępowanie w niniejszej sprawie wszczęte zostało w lutym 2011 roku, Sąd dokonał podziału majątku wspólnego stosownie do zgodnego stanowiska uczestników postępowania, zatem skarżący co najmniej od tej daty winien mieć świadomość obowiązku uiszczenia należnej wnioskodawczyni kwoty i przedsięwziąć stosowne kroki zmierzające do jej zgromadzenia. W związku z tym Sąd Okręgowy uznał, iż na rzecz wnioskodawczyni powinna zostać zasądzona jednorazowa spłata. W ocenie Sądu II instancji termin 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia na dokonanie dopłaty jest wystarczający na podjęcie przez uczestnika postępowania działań zmierzających do uzyskania określonej w postanowieniu kwoty i stwarza mu realną możliwość spełnienia zobowiązania. W szczególności skarżący może dokonać zamiany uzyskanego składnika majątku wspólnego w postaci spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na mniejszy lokal za stosowną dopłatą i uzyskane w ten sposób środki finansowe przeznaczyć na realizację zobowiązania w stosunku do wnioskodawczyni.

Zatem w tym zakresie zaskarżone orzeczenie w punkcie trzecim zostało zmienione w ten sposób, że termin płatności kwoty wskazanej w punkcie trzecim postanowienia oznaczono do dnia 18 sierpnia 2015 roku. Orzeczenie w tym zakresie uzasadnia przepis art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Apelacja dalej idąca podlegała oddaleniu. Rozciągnięcie w czasie dopłat na rzecz wnioskodawczynie nadmiernie godzi w jej interes ekonomiczny i pozbawia ją realnej możliwości skorzystania z zasądzonej kwoty. Wskazać bowiem należy, iż zasądzona przez Sąd Rejonowy suma 59.701,03 zł, płatna w 5 rocznych rata nie będzie stanowić wymiernej korzyści dla wnioskodawczynie i nie pozwoli jej na skorzystanie ze wspólnie wypracowanego majątku.

Dlatego w tym zakresie apelacja została oddalona na zasadzie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. Rozstrzygnięcie to zawiera także orzeczenie oddalające wniosek skarżącego o zwrot kosztów postępowania odwoławczego.

O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto stosownie do dyspozycji art. 520 § 1 kpc, poprzez przyjęcie, że uczestnicy postępowania winni ponieść koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

Dlatego wnioski uczestników o zwrot kosztów postępowania odwoławczego zostały oddalone.

SSO Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera